

Respons på program för deltagande och bedömning (PDB) för delgeneralplanen för Lasor vindkraftspark, Vörå

Sammanfattning av utlåtanden och
anmärkningar om programmet för deltagande
och bedömning samt bemötanden till dessa

P40146

Programmet för deltagande och bedömning för Lasor vindkraftspark i Vörå har varit framlagt 9.9–18.10.2021.
Under framläggandet inlämnades två utlåtanden. Antalet inlämnade åsikter var fem.

Nedan följer skärmdumpar av utlåtandena samt planläggarens bemötanden till dem.

Utlåtanden

1. Lotlax byaförening

Anmärkning med anledning av delgeneralplan för Lasor Vind

Hembygdsföreningen Framstegsvännerna i Lotlax önskar i egenskap av representant för invånarna i Lotlax by framföra följande anmärkningar mot delgeneralplanen för Lasor Vinds planerade vindkraftspark i Vörå kommun.

I förslaget på delgeneralplan står det inget annat skrivet om elöverföringen från det planerade området, än att "Vid linjedragningen för kraftledningar utnyttjas i första hand redan befintliga ledningsgator". Det här är en väldigt vag formulering och står i stark kontrast till alternativet som förts fram både av projektägande bolag, samt i MKB-programmet. Där är alternativet en 110kV ledning som bland annat skulle gå genom Lotlax

Föreningen anser att den föreslagna linjedragningen kommer att ha en negativ effekt på byns miljö och dess dragningskraft som boningsort. Den planerade linjen skulle korsa byns södra delar och bli tydligt synlig från fastigheter med fast bosättning. Dessutom skulle en flera hundra meter lång sträcka av Leukusvägen som används dagligen av fast bosatta hushåll bli en del av linjegatan och stundvis hamna under linjen.

Den planerade linjedragningen skulle också få negativa följder för de jordbrukare som är verksamma i byn. Den skulle uppta en ansevärd del av brukarnas åker- och skogsmarker med ekonomiska förluster som följd, främst med tanke att ersättningar för förlorad mark i bästa fall är marginell.

Vi önskar att projektägaren utreder andra alternativ till överföring av framtida elproduktion till stamnätet

Från föreningens sida vill vi också anmärka mot informationsgången från projektets och inblandade myndigheters sida. Den 20.9 hade projektägande vindkraftsbolag kallat till ett informationstillfälle angående planer för elöverföring. Problemet var kallelsen till detta tillfälle inte skickats till alla berörda parter, utan många markägare fick höra om tillfället ryktesvägen.

Också arrangemanget av det allmänna infotillfället den 21.9 bör granskas kritiskt. Enligt föreningens åsikt kan en offentlig myndighet inte förutsätta att alla invånare har tillgång till, eller kunskap i att använda, kommunikationsteknik som Teams. I detta fall hör många intressenter till den äldre delen av befolkningen och har inte möjlighet att delta på annat sätt än genom fysisk närvaro. Att infotillfället den 21.9 utannonserades som ett enbart elektroniskt tillfälle anser vi att inte är förenligt med lagen om offentlighet i myndigheters verksamhet, och dess femte kapitel.

Bemötande:

I delgeneralplanen avgörs inte planområdets externa elöverföring och av denna orsak beskrivs elöverföringen inte i detalj i programmet för deltagande och bedömning.

De ställningstaganden som framförs i utlåtandet om informationsmötet som ordnades 21.9.2021 beaktas i samband med att kommande informationsmöten ordnas.

2. Österbottens räddningsverk

Lasor Vind - Program för deltagande och bedömning

Enligt Vörå kommuns kungörelse är programmet för deltagande och bedömning (PDB) för Lasor vindkraftpark framlagt för allmänt påseende under tiden 9.9-18.10.2021.

Jag har via anvisad länk bekantat mig med materialet och konstaterar som räddningsverkets utlåtande följande:

1. Säkerheten för invånare och användare av området bör tas i beaktande. Enligt räddningsmyndigheten är det viktigt att risker med isbildning, bränder och kemikalier utreds och beaktas i samband med delgeneralplaneringen och miljökonsekvensbedömningen av dito.

Enligt information som räddningsmyndigheten har, finns det risk för isbildning på vindkraftverken. Vid vissa fall har isen slungats upp till 500 m från vindkraftverket.

Utöver problematiken med is finns det även risk för brand. Vid bränder har partiklar slungats upp till 500 m från vindkraftverket. Räddningsmyndigheten påpekar att räddningsverket inte har möjlighet att släcka en eventuell brand i vindkraftverkets maskineri. Detta måste verksamhetsidkaren beakta genom egen beredskap.

Även risker med kemikaliehanteringen i samband med vindkraftverken bör utredas och beaktas.

Vid planläggningen kan man beakta ovannämnda risker genom att till exempel placera vindkraftverken på ett tillräckligt avstånd från bosättningen. Enligt rekommendation från räddningsverkens gemensamma nätverk, ska avståndet till bosättning eller dylikt vara minst 600 m. Arrangemangen för vindkraftverkens brand- och personsäkerhet bestäms i bygglovsprocessen.

2. Delgeneralplanen användas som grund för beviljande av bygglov. Enligt räddningsmyndigheten är det då viktigt att man i delgeneralplanen styr bygglovsprocessen med en planbestämmelse, som förutsätter att det görs en riskanalys och därpå baserad utredning (brandteknisk utredning och för risken med is en säkerhetsteknisk utredning) hur brand- och riskerna med is hanteras så att man i bygglovsskedet kan bedöma, om de i bygglovsansökan presenterade skyddsåtgärderna är tillräckliga och om bygglovets kan beviljas.

3. För kemikaliernas del bör en utredning om eventuella behov av kemikalieanmälning eller lov enligt kemikaliesäkerhetslagen göras.

Bemötande:

De anvisningar i fråga om säkerhet som framförts i utlåtandet beaktas i planprocessen. Bostäder placeras inte på under 600 meters avstånd från kraftverken. I programmet för deltagande och bedömning tilläggs att det görs en riskanalys (eldsvåda, isbildning) i samband med att planen utarbetas som stöd för bygglovsprocessen, som avgörs baserat på delgeneralplanen. De tillstånd som förutsätts av kemikaliesäkerhetslagen beaktas och beskrivs i planbeskrivningen senast i förslagsskedet.

Åsikter

1. Person A

Jordregisterby

Lotlax

Anmärkning

I förslaget på delgeneralplan står det inget annat skrivet om elöverföringen från det planerade området, än att "Vid linjedragningen för kraftledningar utnyttjas i första hand redan befintliga ledningsgator". Det här är en väldigt vag formulering och står i stark kontrast till alternativet som förts fram både av projektägande bolag, samt i MKB-programmet. Där är alternativet en 110kV ledning som bland annat skulle gå genom Lotlax

Den föreslagna linjedragningen kommer att ha en negativ effekt på byns miljö och dess dragningskraft som boningsort. Den planerade linjen skulle korsa byns södra delar och bli tydligt synlig från fastigheter med fast bosättning. Dessutom skulle en flera hundra meter lång sträcka av Leukusvägen som används dagligen av fast bosatta hushåll bli en del av linjegatan och stundvis hamna under linjen

Också arrangemanget av det allmänna infotillfället den 21.9 bör granskas kritiskt. En offentlig myndighet kan inte förutsätta att alla invånare har tillgång till, eller kunskap i att använda, kommunikationsteknik som Teams. I detta fall hör många intressenter till den äldre delen av befolkningen och har inte möjlighet att delta på annat sätt än genom fysisk närvaro. Att infotillfället den 21.9 utannonserades som ett enbart elektroniskt tillfälle anser jag att inte är förenligt med lagen om offentlighet i myndigheters verksamhet, och dess femte kapi

Bemötande:

I delgeneralplanen avgörs inte planområdets externa elöverföring och av denna orsak beskrivs elöverföringen inte i detalj i programmet för deltagande och bedömning.

De ställningstaganden som framförs i åsikten om informationsmötet som ordnades 21.9.2021 beaktas i samband med att kommande informationsmöten ordnas.

2. Person B (20 undertecknande)

Anmärkning med anledning av el överföringslinje över Lotlax från Lasor vindkraftpark

Markägare i Lotlax by anmärker på följande punkter sin åsikt om den inplanerade kraftledning från Lasors vindkraftspark till Storkärr i Lotlax.

- Den 20.9.2021 var det ett ordnat ett markägarmöte vid Holmsgården i Vörå där man skulle informera om den tilltänkta kraftledningen. Endast ett fåtal av de berörda markägarna som skulle få den inplanerade linjen på/över sina marker var kallade till mötet. De markägare som fick kallelsen fanns ingen information om vilken fastighet som berördes och ingen information om vad som var planerat. Anmärkningsvärt är även att inga tidigare diskussioner har förts med markägare i Lotlax om vad som är planerat. Vi anser att markägarmötet 20.9.2021 inte var lagligt sammankallat.
- Den 21.9.2021 ordnades ett informationsmöte kring projektet men endast via Teams. För de markägare som inte har Teams eller har kunskap om Teams fanns ingen möjlighet att delta i mötet.
- De markägare i Lotlax som berörs av den planerade linjen har redan gjort uppoffringar för samhällsfunktionerna med negativa konsekvenser. År 2005 byggdes tryckavloppsledning från Maxmo till reningsverket i Lålax. Linjen blev dragen genom Storkärr-Nyhagan-Kyttlandet i Lotlax. Följden av denna avloppslinje blev förstörda täckdikningssystem och kvarlämnad sprängsten i odlingsmark som markägare lider av ännu idag. År 2019 förnyade EPV sin linje med tillhörande stolpar mellan Mäkipää kraftstation och Storkärr station. Linjen förnyades under sommartid, dvs. växtodlingssäsongen blev förstörd på de här markerna, skörden förstördes och jordpackningsskador finns för 10 år framöver.

- Jord och skogsbruket har alltid varit en viktig näringsgren i Lotlax där Kyttlandet, Nyhagan och Storkärr är viktiga produktionsområden. En ny linje begränsar utvecklingsmöjligheter med tanke på jordbruk och skogsbruk samt dess ekonomibyggnader. En linje på odlingsmark/skogsmark med tillhörande stolpar och stag gör att marken förlorar sitt värde och blir obrukbar.
- Från tidigare finns 110kv och 220kv linjer som ställvis har bildat 150-200m breda linjegator i markägarnas ekonomiskogar i Lotlax. Från tidigare är det även känt att kraftledning från Söderskogens vindpark i väster och linjen från Lålux parken planeras över markerna i Lotlax. Markägarna i Lotlax accepterar därmed inte fler linjer.
- Vid Rambolls naturinventering för Söderskogens vindpark upptäcktes en fiskgjuse i Kärkine. Söderskogens vindpark förflyttades för att kunna fortsätta planeringen utan att störa fågellivet i Kärkine. Vid inventeringen av fiskgjusen så noterades en daglig flygning mellan Kalapää träsk och Kärkine i Leukos. I den riktningen finns nu den inplanerade kraftledningen från Lasor.
- Ådalen i Lålux har registrerats som kulturlandskap och att det nu planerats en luftledning med tillhörande stolpar över Ådalen och i närheten av Vörås anrika kyrk landskap är inte rätt.
- Det åligger Vörå kommun som har planeringsmonopol att påverka så att den planerade kraftledningen inte förverkligas enligt det alternativ som presenterats i pdb/MKB utan verkar för en samordning med de planerade vindparkerna i kommunens norra del så att luftledningen blir så kort som möjligt och markägare är de samma för vindkraftområden och ledningsområden.

Bemötande:

I delgeneralplanen avgörs inte planområdets externa elöverföring och av denna orsak beskrivs elöverföringen inte i detalj i programmet för deltagande och bedömning. Den markägarträff som ordnades 20.9.2021 berörde elöverföringen och berör på så sätt inte delgeneralplanen.

Delgeneralplanen utarbetas i enlighet med bestämmelserna i markanvändnings- och bygglagen (132/1999). Markanvändnings- och bygglagen innehåller inga förpliktelser om att ordna informationsmöten för allmänheten under planprocessen. Kommunen kan baserat på sin bedömning ordna informationsmöten för allmänheten i samband med planläggning. Om dessa meddelas i programmet för deltagande och bedömning och om dem informeras separat. De ställningstaganden som framförs i åsikten om informationsmötet som ordnades 21.9.2021 beaktas i samband med att kommande informationsmöten ordnas.

I delgeneralplanen utnyttjas utredningar och konsekvensbedömningar som gjorts i samband med en process enligt MKB-lagen. De arter som nämns i utlåtandet beaktas i dessa utredningar. Landskapskonsekvenserna bedöms ingående i en utredning som görs i enlighet med MKB-lagen och dessa utredningar är en central del av de utredningar och undersökningar som utnyttjas i planprocessen. För planprocessen utarbetas dessutom kompletterande utredningar vid behov. I programmet för deltagande och bedömning tillägs en beskrivning av utredningar som utarbetats i MKB-processen.

3. Person C

För några år sedan skulle jag inte ha brytt mig alls i att vindkraft byggs nära bebyggelse, skulle bara ha tänkt att säkert blir det bra.

Men efter att ha jobbat i några vindkraftsparker har min uppfattning ändrats totalt, vindkraft hör inte hemma nära bebyggelse.

(infomötet angående PDB som skulle läggas på kommunens sida saknas fortfarande)

Deltog dock live i mötet och reagerade på att delgeneralplanen bl.a. har felaktig info angående områden för övriga vindkraftsprojekt och missvisande avstånd.

FCG tycktes vara av den uppfattning att Lålx och Lotlx var parker som redan är byggda och i bruk.

Flera planerade vindkraftsområden fattas helt i deras planering.

På något ställe är det angivet 5km från centrum, på något annat 3km.

Rökiö/Nygårdsbacken är detaljplanerat och från gränsen på denna detaljplan till gränsen för planområdet för denna vindkraftspark är det bara lite över 1km.

Ljud och ljus och allt sådant borde alla ha hört diskuteras angående vindkraft.

Tänkte bara påpeka att ljudnivåbestämmelserna är baserade på WHO:s undersökningar där 10% upplever ljudet mycket störande och detta i någon typ av urban miljö.

Vörå är ett mycket tystare ställe än så, alltså kommer större andel uppleva ljudet mycket störande och om WHO:s rekommendationer är Vörås sätt att bedömma godkänner man alltså att minst 10% av de påverkade får leva med ett mycket störande ljud.

I princip hela området som planeras nu är på Österbottens landskapsplan 2040 färgat som "tyst område" och "Vid planering och förverkligande av markanvändning och åtgärder bör de tysta områden som finns anvisade på temakartan samt deras närområden beaktas så att det är möjligt att njuta av naturens ljud och tystnaden."

Sedan angående ljuset, dagtid är skuggningarna störande ja, speciellt på nära håll men på natten med alla lampor som lyser och blinkar blir det mycket störande.

Stjärnhimlen ser man inte i urbana miljöer eller i vindkraftsparker så med den mängd vindkraft som planeras i Vörå (nästan 100 kraftverk från Karvat till Rejpelt) kan vi nog också byta ut stjärnorna mot vindkraftslampor.

En sak man tar förgivet när man är van att se dom varje natt men det är en sak jag konstaterat att jag reagerar på och stannar upp och tittar på när man slipper hem nu när man sällan är hemma.

Kulturmiljö, "Nationellt värdefulla landskapsområden finns väster om planeringsområdet, Vörå ådal." Hela vindkrafts området gränsar till detta nationellt värdefulla landskapsområde, byggs dessa kraftverk finns inte denna miljö kvar.

Norrvala gymnasiet har ju av kommunpolitiker påpekats vara viktigt och växande, de som studerar idrottslinjen där är ute på sina träningspass längs lederna i området som nu planeras för vindkraft.

Inte lika fint att springa runt på ett industriområde för vindkraft kan man tro.

Är även för andra än gymnasieeleverna ett mycket populärt område att röra sig på, sommartid vandring och vintertid längs skidspåren.

I Vörå är det inritat vindkraftsområden i Österbottens landskapsplan 2040 längs kraftledning Toby-Jussila, logisk placering och lite bebyggelse.

Ett av argumenten för Lasor område har också varit att det är smidigt att koppla in sig på samma linje (rakt norrut till samma linje), nu är det planer på att ta den genom Låfax och Lotlax och sedan till kraftledning Toby-Jussila.

Orsak till denna rutt enligt planeringsgruppen var störningar på nätet, men huvudlinjen bryr sig nog inte i om man kopplar in sig 10km norr eller söder ut så det var ju en ganska onödig ursäkt.

Enligt mig klart fall att det bara är för att de då kan koppla ihop dom "egna" planerade områdena och sälja som ett vindkrafts område åt vem som nu sedan investerar, bra exempel på hur minimalt invånare beaktas i detta projekt.

Funderar man sedan vidare kommer antagligen områdena som planeras längre norrut och området söderut att sikta på samma rutt och då har vi högspänningslinjer som går tvärs genom skogar och byar åt alla håll.

Planeringen har enligt mig gått väldigt konstigt till, markägare har uppmanats att skriva på avtal utan att veta vad som skrivs på.

Jämfört med tex söderskogen, där fanns det preliminära placeringar av kraftverk och uträknat vilka skiften som får vad när underskrifter på avtal gjordes, här var det en cirkel ritad på en karta utan någon mera info.

Är själv inte markägare på området men har följt med vad pappa (markägare) visat upp, varit i kontakt med planerarna och deltagit i möten och jag kan bara konstatera att jag aldrig skulle skriva under vad som framlagts här.

Det är ju upp till var och en av markägarna vilka risker dom vill ta förstås men har en känsla att lite samma inställning jag tidigare har haft har varit avgörande när avtal

underskrivits.

Skulle det vara ett finskt företag som investerar och inte kan smita undan skulle det vara en annan story, nu kan vem som helst investera och driva tills de fått tillbaka investeringen samt en vinst och sedan glömma och gå vidare.

10 år att få tillbaka investeringen och några år till för att generera vinst går det säkert fint men sedan vet man inte hur det blir.

Inte kan du gräva en grop i skogen och dumpa byggmaterial och fylla över men tydligen är det godkänt för vindkraft, i nuläget.

Förstår heller inte hur kommunpolitiker förespråkar "stora investeringar i kommunen" det är ju vi som elkonsumenter som betalar det hela och vart pengarna far vet man inte med ett upplägg som detta.

Skulle kunna skriva massor angående detta men tror mitt meddelande redan förstås, tag kontakt om klargörande behövs.

Skall något av projekten sättas stopp för är det detta, mitt i kommuncentrum behövs ingen vindkraft.

Alternativ 0, det är mitt klara alternativ, ingen vindkraft i lasor.

Bemötande:

Delgeneralplanen utarbetas i enlighet med bestämmelserna i markanvändnings- och bygglagen (132/1999). Markanvändnings- och bygglagen innehåller inga förpliktelser om att ordna informationsmöten för allmänheten under planprocessen. Kommunen kan baserat på sin bedömning ordna informationsmöten för allmänheten i samband med planläggning. Om dessa meddelas i programmet för deltagande och bedömning och om dem informeras separat. De ställningstaganden som framförs i åsikten om informationsmötet som ordnades 21.9.2021 beaktas i samband med att kommande informationsmöten ordnas.

I det material som produceras i samband med planprocessen (planbeskrivning) uppdateras aktuell information om andra projekt i området och deras processskeden.

I delgeneralplanen utnyttjas utredningar och konsekvensbedömningar som producerats i processen enligt MKB-lagen. Dessa omfattar bl.a. konsekvenser för luftfartssäkerheten, radarfunktionen och kommunikationsförbindelserna.

I åsikten togs ställning till markarrendeavtal som är avtal mellan markägaren och markarrendetägaren. Frågor som berör markarrende avgörs inte i planprocessen.

4. Person D

Åsikter gällande Lasor vindkraftspark planer (PDB , MKB).

5.4 Detaljplaner

I denna punkt nämns inte att det finns detaljplan för Rökiö området (Furuberget, Nygårdsbacken...mm) från år 2004.

I detta område finns ett markområde nordost om Nygårdsbacken som Vörå kommun köpt / äger och har planerat egnahemshus tomter på. Detta detaljplanerade område är betydligt närmare Lasor vindkraftspark än Vörå kommuncentrum som det hänvisas till i planen.

Enligt uppgifter jag fått har det ett antal gånger under åren funnits intresse/ förfrågan på dessa tomter utan att Vörå kommun marknadsfört området. Detta har Vörå kommun troligen information om.

Om man bygger 9 -19st vindkraftverk intill detta detaljplanerade område tror jag kommunen har mycket svårt att hitta någon som är intresserad av att bygga trots att man skulle börja marknadsföra området. (enligt reportage i Vbl. är folk / inflyttare till kommunen en av de viktigaste sakerna för kommunens förtroendevalda och tjänstemän.)

5.8 Kulturmiljö

Nationellt värdefulla landskapsområden finns väster om (hela) vindkraftsplaneringsområdet.

Om man får bygga 9-19st 280 m höga vindkraftverk intill ett nationellt värdefullt landskapsområde så är det svårt att förstå vad en sådan landskapsklassificering överhuvudtaget har för avsikt/ mening.

(280 m är högt jämförelse Eiffeltornet 324 m)

5.9 Övriga vindkraftsprojekt

Från denna lista saknas Kivine vindkraftspark (36 vindkraftsverk) (se Vbl 21.09.2021)

-Kraftledningen elöverföringen från vindkraftsområdet.

Enligt planen sker elöverföringen från vindkraftsområdet till Herrfors nät som 110KV luftledning.

Enligt informationen på "Teams" informations tillfället 21.09.2021 sades det att man skulle delvis utnyttja befintliga stolppar. Detta torde inte vara möjligt enligt elsäkerhetsföreskrifterna om det är fråga om en 110KV ledning. Samtidigt informerades om att det undersöktes om andra vindkrafts"parker" kunde använda samma anslutningspunkt. I såfall är det snart 110 KV ledningsgator kors och tvärs genom Vörås byar och centrum.

Samtidigt som Vasa Elnät gräver ner sina elöverföringar (till och med i stora delar av Rökiö).

I arrendeavtalet för Lasor vind gällande återställandet av området står det att fundamentet pikas bort till 0,5 meter under marknivå på legotagarens bekostnad. Sedan är ett alternativ att fundamentet blir kvar och täcks med jord. Kan detta vara ett alternativ? Är det inte så att om jag som privatperson gräver ner tex. byggavfall på egen mark är det ett milöbrott och jag får ett straff och skall städa upp? Gäller inte det i det här fallet.

Sedan står det gällande samma sak återställande av området att legotagaren vid legoavtalstidens slut på egen bekostnad, skall nedmontera och bortforsla vidkraftsverk och övriga anläggningar. Senast ett år efter legoavtalets slut. Ok... Sedan står det i annat fall äger legogivaren rätt att utföra åtgärden på legotagarens bekostnad. Kvarlämnad egendom på området tillfaller i så fall legogivaren.

Om jag förstår det här rätt så kan legotagaren / bolaget gör det enkelt för sej vänta ett år och meddela att ni får riva det själva de obrukbara vindkraftverken är era och fakturan för rivningen skickas till.... Sedan är det en annan sak om det skulle bli så här finns det någonstans att skicka fakturan, knappast. Och i andra ändan är det en internationell advokatbyrå som svarar.

Detta som exempel att ett tu tre försvinner kommunens fastighetsskattepengar om allt inte riktigt går som på Strömsö.

Enligt Vbl och projektchefen som har Finlands för tillfället största vindkraftsprojekt i Halsua trakten under arbete är det tre grund saker som skall vara i ordning för ett lyckat vindkraftsprojekt.

- Det skall vara ett blåsig område
- Det skall vara en vettig elöverföring
- Det skall vara långt från bebyggelse.

I Lasor vinds falls å är det väl ingen av dessa tre som gäller enligt mej.

Blåsig område har jag ingen statistik men tycker inte Rökiö är blåsig (men det går ju att mäta).

Vettig elöverföring kan det väl knappast räknas som då det skall byggas 10 km 110Kv som kryssar mellan bebyggelse.

Långt från bebyggelse är det inte hela västra och sydvästra delen av området gränsar till bebyggelse.

Bemötande:

I delgeneralplanen utnyttjas utredningar och konsekvensbedömningar som gjorts i en process enligt MKB-lagen. Dessa omfattar bl.a. konsekvenser för samhällsstrukturen, bebyggelsen, fritidsbebyggelsen och människorna. Vid placeringen av kraftverken beaktas buller och ljuseffekter. Vid planläggningen beaktas Statsrådets förordning om riktvärden för utomhusbuller från vindkraftverk (1107/2015).

I det material som produceras i samband med planprocessen (planbeskrivning) uppdateras aktuell information om andra projekt i området och deras processkedan.

I det material som produceras i delgeneralplaneprocessen och MKB-beskrivningen beskrivs de olika skedena under vindparkens livscykel. Ansvar mellan markägaren och markarrendetagaren avgörs i markarrendeavtalet. I avtalet följs bestämmelserna i jordlegolagen (29.4.1966/258). Miljöministeriet har gjort en utredning av lagstiftningen om rivningen av vindkraftverk

[Selvitys+tuulivoimaloiden+purkamista+koskevasta+lainsäädännöstä+8.9.2023.pdf \(ym.fi\)](#).

Ansvarsfrågorna beskrivs i det material som produceras i planprocessen.

I delgeneralplanen utnyttjas ingående de utredningar och konsekvensbedömningar som gjorts i MKB-processen. Vid behov utarbetats kompletterande utredningar. Delgeneralplanens konsekvenser för kulturmiljön utreds i olika skeden av planprocessen. Vindförhållandena i området beskrivs i planmaterialet och i det material som produceras i MKB-processen.

5. Person E

Utgående från den presenterade delgeneralplanen för Lasor vindkraftspark samt övrig information beträffande vindkraftsparker, redan etablerade och planerade, önskar jag framföra följande åsikter.

1. Vindkraftsparken planeras alltför nära Vörå kommuns centrumområde och befintliga, genuina landsbygdsbosättning som speciellt innefattar Rökiö by och Holms herrgård

- i detaljplanen som 2003 uppgjordes i samband med nyskiftet i Rökiö by framhåller man de enhetliga gamla gårdsgrupperna i Pytarbacken, Furuberget och Nygårdsbacken samt Norrvallområdets anrika herrgårdsmiljö.
- bland ovan nämnda gårdsgrupper finns redan skyddade gamla byggnader och en miljö som inte tål en sådan förändring en närliggande vindkraftspark skulle medföra.
- landskapsbilden och miljön kring Vörå historiska kyrka, landets äldsta i bruk varande träkyrka byggd 1626, skulle också påverkas i synnerligen negativ riktning.

2. Vörå kommuns kraftiga vindkraftssatsningar försämrar nuvarande kommuninvånarens trivsel samt i synnerhet möjligheterna att få nya invånare intresserade av inflyttning

- kommunens ledning och förtroendevalda har ett uttalat intresse för ökad inflyttning, men vem vill se vindmöllor snurra och blinka i alla väderstreck genast man kommer ut? Med en sådan utveckling kommer kommunen snarare minska sitt befolkningsunderlag än åstadkomma en nyinflyttning. Vid en flyttning till landsbygden söker man lugn och ro i en naturnära miljö och upplevelser utan störande moment.
- i dagsläget planerar Vörå kommun vindkraftsparker runt om i alla kommundelar, för tillfället hela 126 möllor. Dessa utgör ca hälften av hela landets årstillskott av nya möllor!

3. Vindkraftsparkområdet är i dagsläget ett viktigt och flitigt utnyttjat fritidsområde

- Vörå Idrottsgymnasium och Norrvallo Folkhögskola utnyttjar i dagsläget s.g.s. hela det planerade vindkraftsområdet för sina elevers utbildning och träningar. Likaså gör Rökiö lågstadieskolas elever utflykter till området.
Spånbanor, cykel- och vandringsleder, skidspår och orienteringsträningsslingor av varierande längd går kors och tvärs i terrängen.
- alla ovan nämnda samt genomförandet av de etablerade Botnia Vasan på skidor, Botnia Löpet och Botnia MTB skulle omintetgöras p.g.a. de säkerhetsavstånd som krävs från vindmöllorna. För att inte tala om den enskilda skogsägarens verksamhet och utkomst.

4. Bevarande av natur och miljö

- på det planerade vindkraftsområdet finns en omfattande mängd fornlämningar och fynd av

gammal bosättning som inspirerar till besök och fortsatt utforskning. Att spränga in ett stort antal vindmöller mellan dessa, och därefter påstå det möjligt med besök på området, anser jag vara helt omöjligt, både regel- och säkerhetsmässigt.

- i och omkring det planerade området finns ett rikt och unikt fågel- och djurliv.

Speciellt fåglarnas flyktleder skulle störas av vindmöllorna och luftledningarna och därmed utgöra en stor risk för ett fortsatt bestånd av t.o.m. för oss sällsynta arter.

- Kalapää träsk ingår i Natura 2000 och ligger ett stenkast från den planerade vindkraftsparken, vilket gör hela projektet allt mera ifrågasatt.

5. Dragning av uppkopplingsledning från parkens elstation till riksnätet

- om den planerade vindkraftsparken trots allt får tillstånd att förverkligas, bör den planerade ledningsdragningen med breda (30-40 m) ledningsgator och luftledning inte godkännas.

Vem skall ersätta de koldioxidutsläpp ledningsgatornas behövliga kalytor förorsakar?

- endast jordkabel kan accepteras med följande motiveringar:

- stora arealer skogsmark går förlorad och vissa skogsägares ägendom spoileras p.g.a. redan från tidigare smala skiften och en minimal ersättning från byggaren.

- bearbetningen av jordbrukslägenheterna försvåras avsevärt med dagens stora och breda utrustning. Areal går förlorad mellan och runt A-ledningsstolparna.

- tre byars boendemiljö och landskapsbild förstörs (Rökiö, Låfax, Lotlax).

- det nationellt värdefulla landskapet med Vörå ådal spoileras.

- Vasa El har de senaste åren på området ersatt luftledningar med jordkabel, så nu vill vi inte mera se förfulande och hindrande stolpar och linjer i den fina landskapsbilden.

- andra alternativ för uppkopplingsledningen finns och bör undersökas, eftersom de inte skulle beröra bosättningsområden i samma utsträckning:

- från vindkraftsparkområdets norra del i nordlig riktning mot Oravais slagfält, eller

- i sydlig riktning längs Vörsträskets kanal mot Kivene, för att där förenas med den på området planerade vindkraftsparkens ledningar.

Samarbete borde förespråkas och ledningarnas mångfald minimeras.

Bemötande:

I delgeneralplanen utnyttjas utredningar och konsekvensbedömningar som gjorts i samband med en process enligt MKB-lagen. De arter som nämns i utlåtandet beaktas i dessa utredningar. Konsekvenserna för den byggda kulturmiljön, människor (bl.a. rekreativ användning), fornminnen, fåglar och djur bedöms ingående i en utredning som görs i enlighet med MKB-lagen och dessa utredningar är en central del av de utredningar och undersökningar som utnyttjas i planprocessen. För planprocessen utarbetas dessutom kompletterande utredningar vid behov. I programmet för deltagande och bedömning tillägs en beskrivning av utredningar som utarbetats i MKB-processen.

Den elöverföring som ligger utanför planområdet avgörs inte i delgeneralplanen.